

УДК 316:378.147

Кузьміна М.О.

асп. НУ «Запорізька політехніка»

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
МАЙБУТНЬОГО ВИПУСКНИКА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА
ПРИКЛАДІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «231 – СОЦІАЛЬНА РОБОТА»**

Постановка проблеми. Зміна цілей професійної підготовки майбутніх фахівців з соціальної роботи призвела до нової парадигми формування професійних компетентностей випускників закладів вищої освіти (ЗВО) у зв'язку з глобальними викликами. Формування професійних компетентностей у випускників ЗВО спеціальності «231 – Соціальна робота» передбачає зростання мотивації та прагнення до професійно-особистісного

розвитку, що вимагає виконання наступних завдань: визначення мотивації до навчання та бажання вести діяльність за обраною спеціальністю; підтримка професійної адаптації до умов освітнього процесу; розкриття можливостей професійного розвитку з урахуванням потреби у навчанні; підвищення активності та мобільності майбутніх випускників.

Ще одним заходом навчання майбутніх фахівців з соціальної роботи та формування у них професійних компетентностей є робота з психологом. Разом із ним доцільно провести опитування «Особливості соціальної, психологічної адаптації студентів першого курсу», запропоноване І. І. Сидорчук, результати якого може бути використано у процесі проведення спеціальної лекції з питань такої адаптації. Як зазначив автор опитування, впровадження цих анкет допомагає визначити загальні очікування, досвід, труднощі та інші важливі аспекти, що виникають у процесі адаптації майбутніх фахівців з соціальної роботи до специфіки професійної діяльності.

Читаючи лекції, майбутніх фахівців з соціальної роботи потрібно інформувати про особливості навчання за обраним напрямом підготовки та про те, як спланувати освітній процес. Аспекти лекцій повинні бути присвячені формуванню засобів психологічної орієнтації, особливо щодо виховання, навчання та регуляції поведінки. Виконання запропонованої психологічної програми передбачає профілактику тривожності та пошук оптимальних механізмів дії в освітньому процесі, визначення найбільш ефективних стратегій розуміння сутності професійної сфери, формування мотивації до формування професійних компетентностей шляхом актуалізації планів на майбутнє та бажаних результатів від професійної реалізації [1, с. 368].

Запровадження різноманітних заходів, наприклад, факультативного курсу за дисципліною «Професійна компетентність фахівця із соціальної роботи», відіграє ключову роль у процесі формування професійних компетентностей майбутніх випускників ЗВО спеціальності «231 – Соціальна робота». Під час вивчення даної дисципліни майбутні випускники отримають знання з таких питань: особливості соціальної роботи та соціально-виховної діяльності; специфіка соціальної роботи з конкретними групами людей; соціальне управління та командна робота; дотримання принципу визнання прав, інтересів і потреб людини найвищою соціальною цінністю; специфіка процесу соціалізації, адаптації та інтеграції особистості; досягнення та реалізація функціонального призначення соціальної роботи та захисту громадян; надання соціальних послуг населенню, яке опинилося в скрутному становищі; характеристика порядку надання соціальних послуг населенню; нормативно-економічні аспекти діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері соціальної роботи і забезпечення; характеристика та специфіка представницької, організаційно-розпорядчої та

консультативно-дорадчої функції у процесі соціальної роботи; доопрацювання пропозицій щодо прийняття нормативних документів у сфері соціальної роботи, забезпечення їх виконання та проведення роботи з контролю за їх виконанням.

Оволодіння перерахованими знаннями сприяє досягненню наступних цілей: забезпечити умови для формування та розвитку професійних компетентностей, що сприяє набуттю знань, умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності; підготовка до практичної реалізації професійних завдань у випадку зайняття посад соціального робітника, спеціаліста із соціальної роботи у сфері освіти, соціального педагога тощо; формування навичок вирішення проблем, які можуть виникнути в сфері соціальної роботи, особливо в управлінні різними її соціальними аспектами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Савенкова Л.О. Теоретико-методичні основи підготовки майбутніх педагогів до професійного спілкування: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01. Національний педагогічний ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 1998. 32 с.